

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰:۱۰	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	سوالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)
تاریخ امتحان: ۱۳۸۶ / ۱۱ / ۷		سال سوم آموزش متوسطه	
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶	

ردیف	سوالات	نمره
۱	الف) زبان شناسی (۴ نمره) ۱- با استفاده از روش ساختن واژه‌های جدید، از واژه‌ی «گل» یک واژه‌ی مشتق بسازید. ۲- یک واژه‌ی مثال بنویسید که با تغییر جای تکیه، معنای آن عوض شود. ۳- میان دو واژه‌ی «سیر» و «خوراکی» کدام رابطه‌ی معنایی برقرار است؟ (۱) تضمین (۲) مترادف (۳) تناسب (۴) تضاد ۴- الگوی هجایی واژه‌ی «آنس» را بنویسید. ۵- از چه طریق می‌توان به معنای متفاوت «بوستان» در دو جمله‌ی زیر پی برد؟ - با خواندن بوستان درهای اندیشه‌ی سعدی به رویم گشوده شد. - تفرّج در بوستان کودک خیالم را به بازی وا داشت. ۶- در شعر زیر آهنگ هر یک از جملات مشخص شده را بنویسید. «ای کرانه‌ی ما، خنده‌ی گلی در خواب، دست پارو زن ما را بسته است. در پی صبحی بی‌خورشیدیم، با هجوم گل‌ها چه کنیم؟ آن سوی باغ، دست ما به میوه‌ی بالا نرسید. ما می‌رویم و آیا در پی ما، یادی از درها خواهد گذشت؟» ۷- واژه‌ی مشخص شده در بیت زیر، در گذر زمان مشمول کدام یک از وضعیت‌های چهار گانه شده است؟ «چو سرفارش آمد به پهنای گوش ز شاخ گوزنان برآمد خروش» ۸- برای پیدایش هر یک از موارد زیر از کدام نقش زبان بهره گرفته شده است؟ الف- ده روزه مهر گردون افسانه است و افسون نیکی به جای یاران فرصت شمار یارا ب- آیا می‌دانی که نمایشگاه نقاشی در نگارخانه‌ی آفتاب برگزار می‌شود؟ ۹- چرا تولید واحد زبانی «سرخ‌های گل ایران طبیعت» نادرست است؟ صحیح آن را بنویسید.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵
۲	ب) نگارش (۵ نمره) ۱- با توجه به جمله‌ی زیر: «در مسابقات ملی شطرنج، تیم نوجوانان ژاپن از تیم شطرنج ایران باخت.» الف- دلیل غلط بودن جمله را ذکر کنید. ب- جمله را ویرایش کنید. ج- ویرایش جمله‌ی فوق مربوط به کدام نوع ویرایش است؟ ۲- استفاده‌ی درست از نشانه‌های خط فارسی، مربوط به ویرایش ..... است. ۳- دلیل امتیاز تاریخ بیهقی از کتاب‌های دیگر تاریخی چیست؟ «ادامه‌ی سوالات در صفحه‌ی دوم»	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۱۵

باسمه تعالی

مدت امتحان : ۹۰ دقیقه	ساعت شروع : ۱۰.۱	رشته : ریاضی فیزیک – علوم تجربی	سوالات امتحان نهایی درس : زبان فارسی (۳)
تاریخ امتحان : ۱۳۸۶ / ۱۱ / ۷	سال سوم آموزش متوسطه		
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال تحصیلی ۱۳۸۶-۸۷	

ردیف	سوالات	نمره
------	--------	------

۰/۷۵	۴- بیت زیر را بازگردانی کنید . « اگر هوشمندی به معنی گرای که معنی بماند نه صورت به جای »	۰/۷۵
۰/۷۵	۵- منابع فرعی رابط در امر تحقیق کدامند ؟	۱
۱	۶- با استفاده از دو آرایه ی « حس آمیزی » و « جان بخشی » شکفتن یک گل را در سه سطر توصیف کنید .	۱
۱	۷- با استفاده از ضرب المثل « دهنه ی جیبش را تار عنکبوت گرفته » مطلبی طنز آمیز در چهار سطر بنویسید .	
	(ج) دستور (۸ نمره)	
	۱- باتوجه به جمله ی « راه های مطالعه و تحقیق برای پژوهشگران جوان باز است » به سوالات زیر پاسخ دهید .	
۰/۲۵	الف- جمله ی فوق از چند واژه تشکیل شده است ؟	
۰/۲۵	ب- تعداد تکواژ جمله ی مورد نظر ..... است . (۱) ۱۴ تکواژ (۲) ۱۵ تکواژ (۳) ۱۶ تکواژ (۴) ۱۷ تکواژ	
۰/۲۵	ج- یک تکواژ وابسته ی اشتقاقی بیابید .	
۰/۵	د- « برای » چه نوع تکواژی است ؟	
۰/۲۵	۲- برای کدام یک از اسم جمع های زیر فقط فعل مفرد به کار می رود ؟ (۱) شورا (۲) ملت (۳) مردم (۴) هر سه مورد	
۰/۲۵	۳- کدام یک از فعل های زیر با استفاده از تکواژ گذراساز ، تبدیل به فعل گذرا به مفعول و متمم می شود ؟ (۱) کشید (۲) چرخید (۳) خوابید (۴) ترسید	
	۴- با توجه به جمله ی « تا ساعتی دیگر از خانه ی مادر بزرگم می روم » به سوالات زیر پاسخ دهید :	
۰/۲۵	الف- فعل جمله را تبدیل به « ماضی مستمر » کنید .	
۰/۲۵	ب- گونه ی مؤدبانه ی فعل جمله را بنویسید .	
	۵- با توجه به جمله ی زیر پاسخ دهید :	
	« مصاحبه با بزرگان فرهنگ و ادب ، از طریق رسانه های گروهی جهت شناخت مفاخر جامعه ضروری است . »	
۰/۲۵	الف- کدام واژه به متمم اسم نیاز دارد ؟	
۰/۲۵	ب- متمم اسم کدام کلمه است ؟	
۰/۲۵	ج- کدام واژه معطوف است ؟	
۰/۵	۶- جمله ی زیر را با گذرا کردن فعلش دوباره نویسی کنید . « سایه ی هما بر سر موجودات جهان افتاد . »	
	« ادامه ی سوالات در صفحه ی سوم »	

باسمه تعالی

مدت امتحان : ۹۰ دقیقه	ساعت شروع : ۱۰/۳	رشته : ریاضی فیزیک - علوم تجربی	سوالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)
تاریخ امتحان : ۱۳۸۶ / ۱۱ / ۷		سال سوم آموزش متوسطه	
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال تحصیلی ۱۳۸۶-۸۷	

ردیف	سوالات	نمره
	۷- در جمله ی « انوری در ستایشگری از شاعران زمان خود سبقت می گیرد . » الف- « وابسته ی وابسته » را مشخص کنید و نمودار پیکانی آن را رسم نمایید . ب- واژه ی « ستایشگری » را براساس ترتیب اجرای سازنده ، تا مرحله ی تکواژ تجزیه کنید . ۸- با توجه به جمله ی زیر ، به سوالات داده شده پاسخ دهید . « حکیم ابوالقاسم فردوسی ، برجسته ترین حماسه سرای ایران و جهان ، با خلق اثر عظیم خود ، پرچم افتخار را در سراسر جهان برافراشت . » الف- در عبارت بالا یک واژه ی مرکب بیابید . ب- واژه ی « سراسر » از نظر ساخت چگونه است ؟ ج- کدام کلمه « شاخص » است ؟ د- فعل جمله از نظر ساختمان چگونه است ؟ ه- یک نقش تبعی بیابید و نوع آن را بنویسید . و- کدام واژه « صفت مضاف الیه » است ؟ نمودار پیکانی آن را رسم کنید . ۹- نمودار صحیح جمله ی زیر را رسم کنید . و جمله را در نمودار قرار دهید . « در بی کران هستی چگونه خودت را دانای کل می پنداری ؟ »	۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۱/۲۵
۴	د) املا و پیاموزیم (۳ نمره) ۱- در هریک از اشعار زیر با توجه به معنای واژه های هم آوا ، کاربرد کدام واژه درست است ؟ الف- بیا که قصر (اَمَل ، عمل) سخت سست بنیاد است . ب- از محبت (خوارها ، خارها) گل می شود . ۲- با توجه به عبارت « عطر دلنواز یاس های سپید ، مشام رهگذران را می نوازد » به سوالات زیر پاسخ دهید . الف- در کدام واژه ، ابدال نمود نوشتاری یافته است ؟ ب- فرایند واجی افزایش در کدام عبارت دیده می شود ؟ ۳- با توجه به عبارت « سحرگاهان که می شود شاخه ای میزبان بلبلی نغمه خوان ، تو کدامین حضور را میزبانی ؟ » الف- واج میانجی در واژه ی « شاخه ای » کدام است ؟ ب- پسوند « ان » در واژه ی مشخص شده به چه معنی است ؟ ۴- در جمله ی « الهی ترسانم به بدی خود » چه عاملی باعث به وجود آمدن شیوه ی بلاغی شده است ؟ ۵- در کدام یک از گزینه های زیر غلط املائی دیده می شود ؟ آن را تصحیح کنید . ۱) غالب نمادین ۲) صواب مصلحت ۳) کلمه ی مهمل ۴) خرد و دها ۶- در عبارت زیر املائی کدام واژه غلط است ؟ صحیح آن را بنویسید . کتب کشف المحجوب و مرصادالعباد ، در حوضه ی عرفان جایگاه ویژه ای دارند .	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
	جمع نمره	۲۰
	« موفق باشید »	

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : زبان فارسی (۳)	رشته : ریاضی فیزیک - علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : ۱۳۸۶ / ۱۱ / ۷
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال تحصیلی ۱۳۸۶-۸۷	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	الف) زبان شناسی (۴ نمره) ۱- گلستان (۰/۲۵) یا هر واژه ی مشتق دیگر . ۲- روزی (۰/۲۵) یا هر واژه ی صحیح دیگر . ۳- گزینه ی ۱- تضمّن (۰/۲۵) ۴- صامت + مصوت + صامت + صامت (۰/۵) ۵- از طریق رابطه ی هم نشینی (۰/۵) یا به وسیله ی قرار گرفتن هر یک از این واژگان در کنار عناصر دیگر . ۶- با هجوم گل ها چه کنیم ← جمله ی افتان (۰/۲۵) - آیا در پی ما ، یادی از درها خواهد گذشت ؟ ← جمله ی خیزان (۰/۲۵) ۷- سوفار ← کاملاً متروک و از فهرست واژگان حذف شده است . (۰/۵) ۸- الف- آفرینش ادبی (۰/۲۵) ب- ایجاد ارتباط (۰/۲۵) ۹- زیرا خلاف قاعده ی هم نشینی است . (۰/۵) - گل های سرخ طبیعت ایران (۰/۲۵)	۴
۲	ب) نگارش (۵ نمره) ۱- الف- فعل باختن با حرف اضافه ی خاص خود به کار نرفته است . (۰/۲۵) ب- در مسابقات ملی شطرنج ، تیم نوجوانان ژاپن به تیم شطرنج ایران باخت . (۰/۲۵) ج- زبانی (۰/۲۵) یا ساختاری ۲- فنی (۰/۲۵) ۳- رعایت امانت و دقت نویسنده (۰/۵) ۴- اگر انسان هوشمندی هستی ، به معنی توجه کن ؛ زیرا که معنی باقی می ماند نه ظاهر . (۰/۷۵) ۵- فهرست ها (۰/۲۵) کتاب شناسی ها (۰/۲۵) چکیده ها (۰/۲۵) ۶- استفاده ی صحیح از آرایه ی حس آمیزی (۰/۵) و جان بخشی (۰/۵) ۷- نظر همکاران محترم در تصحیح این بخش صائب است. (۱)	۵
۳	ج) دستور (۸ نمره) ۱- الف- ۱۱ واژه (۰/۲۵) ب- گزینه ی سوم (۱۶ تکواژ) (۰/۲۵) ج- (_ ش) یا (گر) (۰/۲۵) د- تکواژ آزاد دستوری (۰/۵) ۲- گزینه ی ۱- شورا (۰/۲۵) ۳- گزینه ی ۴- ترسید (۰/۲۵) « ادامه در صفحه ی دوم »	۸

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : زبان فارسی (۳)	رشته : ریاضی فیزیک - علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : ۱۳۸۶ / ۱۱ / ۷
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال تحصیلی ۱۳۸۶-۸۷	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

۴- الف - داشتم می رفتم (۰/۲۵) ب- رفع زحمت می کنم (۰/۲۵) یا مرخص می شوم.	۴- الف - مصاحبه (۰/۲۵) ب- بزرگان فرهنگ و ادب (۰/۲۵) ج- ادب (۰/۲۵)	۶- لطف الهی ، سایه ی هما را بر سر موجودات جهان انداخت . (۰/۵) (به هر نهاد مناسب دیگر با فعل انداخت نمره تعلق می گیرد .)
۷- الف - شاعران زمان خود مضاف الیه مضاف الیه (۰/۲۵)	شاعران زمان خود (۰/۲۵)	ب- تجزیه ی نخست ستایشگر + ی (۰/۲۵) تجزیه ی دوم ستایش + گر (۰/۲۵) تجزیه ی سوم ستای + ش (۰/۲۵)
۸- الف - حماسه سرا (۰/۲۵) ب- مشتق مرکب (۰/۲۵) ج- حکیم (۰/۲۵) د- پیشوندی (۰/۲۵) هـ- برجسته ترین حماسه سرای ایران و جهان (۰/۲۵) بدل (۰/۲۵) و- عظیم (۰/۲۵) خلق اثر عظیم (۰/۲۵)		
۹- رسم صحیح نمودار (۰/۲۵)	گذرا به مفعول و مسند	
	<pre> graph TD A[گذرا به مفعول و مسند] --> B[نهاد] A --> C[گزاره] B --- D[-] D --- E["(۰/۲۵)"] C --> F[مفعول] C --> G[مسند] C --> H[فعل] F --- I["خودت را (۰/۲۵)"] G --- J["دانای کل (۰/۲۵)"] H --- K["می پنداری (۰/۲۵)"] </pre>	

۴	د (امل و بیاموزیم) (۳ نمره) ۱- الف - امل (۰/۲۵) ب- خار (۰/۲۵) ۲- الف - سپید (۰/۲۵) ب- یاس های سپید (۰/۲۵) ۳- الف - همزه (شاخه ای) (۰/۲۵) ب- زمان (۰/۲۵) ۴- فعل بر متمم مقدم شده است . (۰/۵) ۵- گزینه ی ۱ - قالب نمادین (۰/۵) ۶- حوضه ← حوزه (۰/۵)	۳
	جمع نمره	۲۰